Taksationskommissionen for Fyn og sydlige Jylland

Kendelse

Forretningsdag den 15. marts 2023

Sagsnr. 2022-088316

Sagens parter:

Jesper Nørgaard Petersen og Anni Buchholdt Andersen

(herefter benævnt lodsejerne)

matr.nr. 5n Sellerup By, Gauerslund

Beliggende: Fuglekærvej 125

7080 Børkop

(Lb.nr. 205)

mod

Banedanmark

(herefter benævnt anlægsmyndigheden)

Taksationskommissionens afgørelse

Ekspropriationskommissionens afgørelse stadfæstes

Indledende oplysninger

Sagen vedrører fastsættelsen af erstatning for pålæg af servitut i anledning af elektrificering af jernbanestrækningen Fredericia – Vejle.

Onsdag den 15. marts 2023, ca. kl. 14.30, samledes Taksationskommissionen for Fyn og sydlige Jylland ved viadukten på Fuglekærvej, 7080 Børkop. Til stede ved taksationskommissionens behandling af sagen var formanden, lektor ph.d. Ole Terkelsen, de af transportministeren udpegede kommissionsmedlemmer, gårdejer Niels Knud Erik-

sen og fiskeriforeningsformand Allan Buch, samt de kommunalt udpegede kommissionsmedlemmer, maskintekniker Poul-Erik Hansen og registreret revisor Hugo Schmidt.

Som bistand for taksationskommissionen mødte ledende landinspektør Karsten Willeberg-Nielsen, Mølbak Landinspektører A/S.

Sagen er indbragt for Taksationskommissionen for Fyn og sydlige Jylland af lodsejerne. Lodsejerne gav møde ved Jesper Nørgaard Petersen.

Under den efterfølgende udveksling af synspunkter, der foregik på Comwell Kellers Park, H.O. Wildenskovsvej 28, 7080 Børkop, deltog endvidere Steen Dybdal Nielsen, Henrik Dybdal Daugaard Nielsen, Sven Moesgaard og Inga Charlotta Moesgaard hvis klagesager behandles særskilt under sagsnr. 2022-088024, 2022-088028, 2022-088029, 2022-088319, 2022-088320 og 2022-088321.

Anlægsmyndigheden gav møde ved juristerne Gitte Nielsen Ferneke, Lea See og Rikke Øster, Banedanmark.

Protokollen blev ført af juridisk sekretær, fuldmægtig cand.jur. Mikael Primsø.

Sagens oplysninger

Ejendommen matr.nr. 5n Sellerup By, Gauerslund m.fl., udgør ifølge matriklen en skov- og plantageejendom på 52.226 m^2. Ejendommen er samvurderet med lodsejerens ejendom matr.nr. 5b smst. med et samlet areal på 133.926 m^2. Ekspropriationsindgrebet omfatter tinglysning af servitut om eldrift.

Sagen behandles i sammenhæng med sagen med lb.nr. 209 (sagsnr. 2022-088317).

Sagens omstændigheder er nærmere beskrevet i Statsekspropriationskommissionen for Jyllands kendelse af 7. juli 2022, hvis resultat og begrundelse er gengivet herunder.

Ekspropriationskommissionens afgørelse af 7. juli 2022

"Kommissionen har fastsat en mindste erstatning for servitut om eldrift som anmærkning r i fortegnelsen på 1.000 kr.

Erstatningen for servitut om eldrift er beregnet takstmæssigt, idet kommissionen ved fastsættelsen af taksterne har lagt afgørende vægt på det berørte areals karakter, indretningen af ejendommen og anvendelsen af denne set i forhold til indskrænkningerne, som servitutten medfører i forhold til den konkrete anvendelse af arealet. Videre har kommissionen lagt vægt på den byrde, som servitutten medfører for ejendommen i forhold til sikring af minimumsafstanden mellem beplantningen og køreledningsanlægget, jf. servituttens § 1.

Ud fra ovenstående har kommissionen fastsat en erstatning på 4 kr. pr. m^2 i zonen fra 0-10 meter samt 1 kr. pr. m^2 såvel i zonen fra 10-14 meter som i zonen fra 14-19 meter. Den beregnede erstatning for pålæg af servitutten udgør således 170 kr., som herefter er oprundet til en mindste erstatning på 1.000 kr.

Kommissionen har ikke fundet, at der gør sig særlige forhold gældende for ejendommen, som kan begrunde en fravigelse af den fastsatte takst for erstatningsberegningen i forhold til pålæg af servitut om eldrift.

I forhold til det af ejeren fremførte bemærker kommissionen, at det allerede følger af jernbanelovens § 25, at man som nabo til jernbanen er forpligtet til – for egen regning – at fjerne eller nedskære beplantning, når jernbanens vedligehold eller hensynet til togdriften gør det nødvendigt. Kommissionen finder i den forbindelse, at servitut om eldrift i det store og hele formaliserer en retstilstand som allerede er gældende, hvorfor kommissionen er af den opfattelse, at servitut om eldrift ikke medfører et skærpet ansvarsgrundlag for naboer til jernbanen. Det skal hertil nævnes, at kommissionen ikke er enig i, at servitut om eldrift medfører en forpligtelse for naboer til jernbanen til at efterse beplantning med jævnere mellemrum end hidtil.

Kommissionen finder ikke, at der er grundlag for at tillægge ejeren yderligere erstatning for ekspropriationsindgrebet. Det er i den forbindelse kommissionens opfattelse, at elektrificeringen af jernbanen ikke i sig selv medfører en erstatningsberettiget værdiforringelse af ejendommen, ud over den pålagte servitut, som der ydes en erstatning for. Kommissionen finder således, at der med det fastsatte beløb er ydet ejerne fuld erstatning for ekspropriationsindgrebet.

Ekspropriationskommissionens afgørelse er truffet i henhold til § 17, stk. 4 i ekspropriationsprocesloven, lov nr. 1161 af 20. november 2008.

Med hensyn til forrentning forholdes som nedenfor anført, jf. ekspropriationsproceslovens § 22, 2. pkt.

Herefter bestemmes:

For servitut om eldrift som anmærkning r i fortegnelsen,
som mindste erstatning *1.000 kr.*

Da diskontoen på ekspropriationstidspunktet udgjorde 0,00 % p.a., forrentes erstatningen ikke.

Således passeret."

Parternes påstande og synspunkter

Lodsejerne påstod ekspropriationskommissionens afgørelse ændret, således at erstatningen for lb.nr. 205 og 209 forhøjes til sammenlagt 18.960,75 kr.

Lodsejerne anførte, at de allerhelst så, at anlægsmyndigheden overtog de servitutpålagte arealer og dermed ansvaret for – ud i al fremtid – at forebygge, at nedfaldne træer og grene ikke forvolder skader på køreledningsanlægget.

Lodsejerne pegede på, at der med køreledningsanlægget er indført en helt ny og højteknologisk infrastruktur, som har forandret situationen, så der nu er større risiko og omkostninger forbundet med skovdriften. Køreledningsanlægget er mindre robust over for nedfaldne træer og grene, de strømførende dele af anlægget er placeret højt og kan lettere nås af nedfald fra de tilstødende skovarealer, og den type skader, der kan ske – i form af eksempelvis ledningsbrud og driftstop – kan være både dyrere og

mere tidskrævende at afhjælpe, end den type skader, der kunne ske i forhold til den traditionelle jernbanedrift. Lodsejerne er bekendt med, at der verserer nogle retssager herom ved domstolene.

Efter lodsejernes opfattelse er den eneste måde, hvorved lodsejerne kan undgå at ifalde erstatningsansvar, at ophøre skovdriften på det servitutpålagte areal og derefter holde arealet totalt ryddet. Det vil dog fortsat være nødvendigt at føre skærpet tilsyn med de arealer, der ligger mellem 20 og 30 meter fra køreledningsanlægget, da det ikke er unormalt med træhøjder i skoven på mellem 30 og 40 meter.

Anlægsmyndigheden påstod ekspropriationskommissionens afgørelse stadfæstet.

Anlægsmyndigheden anførte, at erstatningen for pålæg af eldriftsservitut er beregnet efter en fast og mangeårig praksis, og at der i sagen ikke foreligger særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af taksterne.

Anlægsmyndigheden anførte, at servitutten indebærer en rådighedsindskrænkning i forhold til beplantning og genstande, som må forefindes inden for nærmere bestemte afstande regnet fra banens spormidte, men derudover indebærer servitutten ikke nogen udvidelse af lodsejernes forpligtelser.

Anlægsmyndigheden pegede på, at der også forud for etableringen af køreledningsanlægget påhvilede lodsejerne visse generelle forpligtelser. Det følger af jernbanelovens § 25, at anlægsmyndigheden kan kræve træer og anden beplantning fjernet eller beskåret, når hensynet til banens vedligeholdelse eller togdriften gør det nødvendigt. Endvidere følger det af almindelige naboretlige regler, at det er lodsejernes ansvar at sikre, at træer eller grene ikke falder ned over banen.

Anlægsmyndigheden bemærkede, at det ekspropriative indgreb har hjemmel i elektrificeringsloven (lov nr. 609 af 12. juni 2013 om elektrificering af jernbanen), men loven indeholder ikke hjemmel til, at anlægsmyndigheden kan overtage servitutarealet, da dette vil gå videre, end formålet tilsiger. Anlægsmyndigheden kunne henholde sig til pålæg af servitut som det mindre indgribende middel.

Anlægsmyndigheden bemærkede, at servitutten ikke indebærer nogen udvidelse af lodsejernes ansvar og risiko for nedfaldne træer og grene, da dette knytter sig til det enkelte træs sundhed og ikke jernbanens indretning. Hvorvidt lodsejerne vil ifalde et erstatningsansvar, er en culpavurdering og forudsætter således, at lodsejerne har handlet uagtsomt eller forsætligt. Lodsejerne vil ikke være erstatningsansvarlige for hændelige uheld som f.eks. raske træer, der vælter som følge af lynnedslag eller storm.

Jernbanens indretning kan få indflydelse på erstatningsopgørelsen, hvis et risikotræ har forårsaget skade på infrastrukturen. Et eventuelt erstatningskrav vil dog ikke nødvendigvis blive større som følge af elektrificeringen af banen, idet risikoen for afsporing af tog er væsentlig mindre på en elektrificeret jernbanestrækning end på en traditionel jernbanestrækning.

Anlægsmyndigheden pegede på, at et eventuelt erstatningsansvar for lodsejerne og spørgsmålet om erstatningskravets størrelse er hypotetisk. Efter anlægsmyndighedens opfattelse bør der ikke tildeles erstatning for et hypotetisk øget erstatningskrav.

Taksationskommissionens begrundelse og afgørelse

Det følger af eldriftsservitutten, *at* der ikke må være træer og buske tættere end 3 meter på spormidten / køreledningen (servituttens § 1, 1. pkt.), *at* bevoksning indtil 10 meter fra spormidten skal underlægges en særlig driftsform, der sikrer, at den ikke kan nå nærmere end 3 meter fra køreledningen (servituttens § 1, 2. pkt.), og *at* der på arealet ud over 10 meter fra spormidten ikke må være træer og buske, der ud fra en forstfaglig vurdering er i særlig risiko for at vælte og derved udgøre en risiko for at nå nærmere end 3 meter fra køreledningen (servituttens § 1, stk. 2). Det er taksationskommissionens vurdering, at de i servitutten indeholdte bestemmelser for en skov- og plantageejendom indebærer særlige ulemper set i forhold til et landbrug. De ulemper, som den foreliggende ejendom påføres, erstattes derfor ikke i tilstrækkeligt omfang ved anvendelse af en takstmæssig erstatning for landbrugsarealer.

Det må imidlertid ved vurderingen af, hvilke ulemper servitutpålægget medfører for en skov- og plantageejendom, tages i betragtning, at der påhviler ejere af skovarealer, der ligger op ad banearealer, visse generelle forpligtelser med hensyn til beplantningen. Det følger af jernbanelovens § 25 – som også var gældende forud for servitutpålægget – at Banedanmark kan kræve træer og anden beplantning på, over og ved banearealet fjernet, nedskåret, opstammet eller studset, når banens vedligehold eller hensynet til togdriften gør det nødvendigt. Almindelige naboretlige regler vil også kunne indebære, at en lodsejer bliver nødt til at fælde eller beskære særlige risikotræer.

Taksationskommissionen vurderer, at erstatningen for pålæg af eldriftsservitutten passende kan fastsættes til 3 kr. pr. m^2 servitutareal (for både 0-10, 10-14 og 14-19 meter zonerne) med et tillæg på 12 kr. pr. løbende meter skovbryn. Dette svarer til de takster, som anvendes af Statsekspropriationskommissionen for Øerne i sager om pålæg af eldriftsservitutter på skovejendomme og bl.a. er lagt til grund af Retten i Næstved ved dom af 1. november 2022 i sag BS-33579/2019-NAE. Taksationskommissionen vurderer, at taksterne også i Jylland kan tjene som et vejledende udgangspunkt ved pålæg af eldriftsservitutter på skovejendomme.

Da servitutarealet udgør 20 m^2, og skovbrynet langs banen udgør ca. 6 løbende meter, udgør den beregnede erstatning 132 kr. Taksationskommissionen har i lighed med ekspropriationskommissionen oprundet dette beløb til en mindste erstatning på 1.000 kr.

For så vidt angår spørgsmålet om ekspropriation/overtagelse af det servitutbelagte areal i sin helhed bemærkes, at der efter ekspropriationsproceslovens § 16 kan kræves overtagelse, hvis en ejendom eller en del heraf ikke hensigtsmæssigt kan bevares eller udnyttes på rimelig måde efter indgrebet. Taksationskommissionen lægger til grund, at eldriftsservitutten ikke forhindrer lodsejerne i at have beplantning, herunder skovbeplantning, på det servitutbelagte areal. Taksationskommissionen finder således

ikke, at der er grundlag for at kræve ekspropriation/overtagelse af servitutarealet i sin helhed.

Konklusion

Taksationskommissionen stadfæster ekspropriationskommissionens kendelse.

Ole Terkelsen

Niels Knud Eriksen

Allan Buch

Poul-Erik Hansen

Hugo Schmidt

/ Mikael Primsø

Taksationskommissionens afgørelse er truffet i henhold til § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom (ekspropriationsprocesloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1161 af 20. november 2008 med senere ændringer. I det retlige grundlag for afgørelsen indgår grundlovens § 73, stk. 1, 3. pkt.

Indbringelse for domstolene

Kendelsen kan ikke påklages til anden administrativ myndighed. Er en part utilfreds med taksationskommissionens ansættelse af erstatning, kan sagen mod modparten indbringes for de almindelige domstole. Opmærksomheden henledes på, at sag om erstatning ifølge ekspropriationsproceslovens § 26, stk. 1, 2. pkt., skal indbringes for domstolene inden 6 måneder efter, at taksationskommissionens kendelse er afsendt.

Udskriftens rigtighed og kendelsens udsendelse bekræftes.

Viborg, den 10. maj 2023

Vinni Troels

Kontorfuldmægtig